

УДК 004.9:004.738.5

Заволодзько Г.Е.

*К.т.н., доцент кафедри “Системи інформації ім. В.О. Кравця”,
Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”,
м. Харків, Україна*

Королех Є.О.

*бакалавр кафедри “Системи інформації ім. В.О. Кравця”,
Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”,
м. Харків, Україна*

АГРЕГАТОР НАВЧАЛЬНИХ КУРСІВ “PROSTOEDU” .

Світовою тенденцією останнього десятиріччя є розвиток інформаційного суспільства. Запровадження інформаційно-комунікаційних технологій у різні сфери суспільного життя є неминуча реальність сьогодення.

Сталий розвиток передбачає вирівнювання якості життя населення різних країн та його подальше зростання. Бідним країнам треба наздоганяти багатих. Але поліпшення якості життя повинно спиратися на нові досягнення науки та відповідати якості освіти. Сучасні умови вимагають від всіх складових суспільства скорочувати споживання ресурсів, зменшуючи навантаження на довкілля, здоров'я людини та надання індивідуальних траєкторій в навчанні для виявлення та розкриття потенціалу того, хто навчається.

Подолання нерівності доступу громадян України до інформаційно-комунікаційних технологій є важливим завданням держави та суспільства. Така нерівність зумовлена відсутністю у деяких місцевостях швидкісного Інтернету; необізнаністю та соціально-економічною обмеженістю сімей. Особлива ця проблема актуальна сьогодні, у воєнний час, коли люди обмежені в виборі освіти, але зараз дуже важливо надати доступ до навчання всім верствам населення. Окрім того, кожна платформа яка надає інформацію о неформальній освіті використовує нестандартизований, неуніфікований освітній контент, що ускладнює задачу пошуку та обрання навчання - це й стало поштовхом створення єдиної інформаційної платформи ProstoEDU для відповідних сегментів системи освіти. Першочерговим завданням освіти в Україні є передусім підтримка якості повної загальної середньої освіти, яка є обов'язковою для всіх громадян України [1]. Підвищення якості вищої освіти є дієвим механізмом виконання цієї задачі, тому інформаційна підтримка цієї категорії громадян стала основною метою громад України.

Законодавство України виділяє два види неформальної освіти: позашкільна освіта та післядипломна освіта, але реально існує багато інших форм неформальної освіти, наприклад онлайн-курси. Вони мають на меті трансформувати процеси у сучасній освіті, та спрямовані на формування компетентностей особи. Це двокомпонентна модель, в якій є знаннева компонента (*hard skills*) і є компонента соціалізації здобувача освіти (*soft skills*) [2]. Забезпечення здобуття позашкільної освіти дітьми шкільного віку спрямовано на формування саме другої компоненти, яка сприятиме успішній реалізації особистості в суспільстві.

Подолання нерівності доступу громадян України до інформаційно-комунікаційних технологій є проблемою не тільки повної загальної середньої освіти. Кількість інформаційних платформ зростає дуже швидко, додаються нові можливості, що робить їх ще менш уніфікованими, та більш складними для порівняння пересічному громадянину. Найчастіше їх використовують жителі великих міст. Вони їх знаходять за принципом “запитай у знайомого”, або використовуючи пошукові системи за назвами платформ “що на слуху”.

Саме це є причиною, що учні сільських шкіл мають менше можливостей в підвищенні *soft skills* - що надалі сприятиме успішній реалізації особистості в суспільстві.

Компетенції для учня – це образ його майбутнього, орієнтир для освоєння. Але в період навчання у нього формуються ті чи інші складові цих «дорослих» компетенцій, і щоб не тільки готуватися до майбутнього, а й жити в сьогоденні, він освоює ці компетентності з освітньої точки зору. Освоєні компетентності відносяться не до всіх видів діяльності, в яких бере участь людина. Вони показують предметно-діяльнісну складову загальної освіти і покликані забезпечувати комплексне досягнення її цілей. Можна навести такий приклад. Учень в школі освоює компетенцію громадянина, але, в повній мірі, використовує її компоненти вже після закінчення школи, тому під час його навчання ця компетенція фігурує в якості освітньої.[3]

Учні сільських шкіл рідше за учнів з міст здобувають бал ЗНО, що перевищує граничний рівень, тоді як майже 70 % учнів-містян здобувають прохідні бали. Серед учнів сільських шкіл лише 40 % подають заяви та зрештою вступають до вишу. І лише 17 % учнів із сільської місцевості 2018 року вступили на бюджетні місця на програми бакалаврату [4].

Сайт-агрегатор – веб-додаток або інтернет-сайт, що поєднує дані з кількох джерел в один з єдиним інтерфейсом користувача; нашому випадку, сайт, що збирає в одному місці курси різних платформ самоосвіти.

Подібні сайти допомагають якісно відібрати інформацію, шляхом застосування певних фільтрів. Зазвичай агрегатори знаходяться поміж тими, хто пропонує продукт/послугу, та тими, хто отримує вже готовий проєкт, що в свою чергу допомагає користувачу легко знайти відповідний товар/послугу [5].

Головною відмінністю між сайтом-агрегатором та сайтом-продукту є той факт, що на сторінках першого можна лише продивитися та проаналізувати за допомогою всіх необхідних фільтрів позиції різних власників, але при цьому придбати продукцію користувач має можливість тільки на сайті продавця [6].

Однак, якщо адаптувати сайти-агрегатори до предметної галузі “каталог навчальних курсів”, то реалізоване рішення дозволить розширити можливості користувача. Так, головним «плюсом» є те, що користувачу не потрібно проводити велику кількість часу на різних сайтах, щоб проаналізувати ціни, характеристики, їх наявність, тому що все знаходиться на одному майданчику. Серед «мінусів» можна відокремити те, що не всі подібні сайти можуть вміщувати одноманітні данні, таким чином складно мати шаблонване представлення курсів у каталозі.

Дослідження функцій агрегатора скалалось з: опису функцій незалежної платформи доступу до онлайн-курсів різної направленості, для різних категорій користувачів; аналізу існуючих платформ в Україні та за її межами.

Для аналізу можливостей існуючих платформ було обрано 6 платформ, які найбільш охоплюють функції забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх. Це EdX, Coursera, COURSEtalk, Academic Earth [7-11], а також CourseBuffet.

Аналіз проводився по двом основним функціям: можливості інтерфейсу; технічні можливості ресурсів. Основні критерії: можливості інтерфейсу агрегаторів, для якої аудиторії призначен ресурс наведені в таблиці 1.

В результаті аналізу інтерфейсів зазначено, що сайти виконано в мінімалістичному стилі і це дозволяє добре орієнтуватися людині будь-якого віку. Кольори сайтів переважно синьо-білі(блакитно-білі). Як відомо, синій колір та його будь-які відтінки асоціюються з правдою, чесністю та ясністю, що дозволяє сприймати сайт, як той, якому можна довіряти. Сайти не охоплюють інтереси дошкільників (особливості юридичні та технічні, інтереси дитини представляють батьки) та студентів, майбутніх фахівців, які в сучасних умовах бажають підвищувати компетенції за обраним ними індивідуальними напрямками компетенцій на різних освітніх платформах.

Таблиця 1. Порівняння аналогів

Назва	Колір	Стиль	Країна	Рік	Аудиторія	Меню
EdX	Синій, білий	Мінімалістичний	США	2013	12+	меню, що розкривається
Coursera	Блакитний, білий	Мінімалістичний	США	2012	12+	меню, що розкривається
COURSEtalk	Синій, білий	Мінімалістичний	США	2012	12+	горизонтальне
Academic Earth	Синій, білий	Мінімалістичний	США	2015	12+	горизонтальне
CourseBuffet	Білий, синій, червоний	Мінімалістичний	США	2018	12+	гамбургер
СуХаРи	Білий, блакитний, жовтий	Мінімалістичний	Україна	2016	12+	меню, що розкривається

Структура всіх сайтів – деревоподібна, що є найбільш поширеною. Вона дає можливість користувачу з легкістю пересуватися поміж сторінками сайту, але не дозволяє перевірити знання та зорієнтуватися з вибором курсів. Загалом це не гнучкі пошукові системи. Таким чином, посилання з головної сторінки ведуть на категорії, а ті в свою чергу – на підрозділи.

Цільовою аудиторією кожного з сайтів є як дорослі, так і діти після 12 років, що було основою обрання цільових груп. Однак, дітям до 14 років бажано використовувати подібні сайти з дозволу батьків. Це пов'язано з тим, що агрегатори мають посилання не тільки на безкоштовні курси, але й на ті, які коштують чималих грошей, тому деякі функції агрегатора (наприклад, записатися на курс), бажано виконувати дорослому.

Цільова аудиторія сайту, як показав аналіз, досить широка. Ому було вирішено зробити декілька ролей: гість, користувач та просунутий користувач - це дозволить адаптувати корисну інформацію о курсах для цільової аудиторії. Варто зазначити, що більшість функцій агрегатора залежить від якості сервлету з елементами штучного інтелекту, функція якого пошук, та додавання актуальної інформації.

Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх досяжна ціль, та розробка незалежного агрегатора онлайн курсів допоможе в її досягненні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. України, Закон. "Про загальну середню освіту." Відомості Верховної Ради України 28 (1999): 547-562.
2. Загальні висновки: тенденції та перспективи розвитку. К. : Освітня аналітика України, 2020. - № 3 (10). С. 108-127.
3. Osvita.ua [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. Режим доступа:

- <https://osvita.ua/school/method/2340> (дата звернення 06.04.2022).
4. Освіторія [Електронний ресурс] : [Інтернет-портал]. Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/yak-reformuvaty-ukrayinsku-osvitu-rekomendatsiyi-svitovogo-banku/> (дата звернення 06.04.2022).
  5. Заволодько Г. Агрегатор онлайн-курсів в навчальному процесі / Заволодько Ганна, Королев Єлизавета // Project approach in the didactic process of universities - international dimension. 2021. № III(V). С. 271-283.
  6. Заволодько, Г. Е.; Касілов, О. В. Інтерактивні засоби в онлайн-освіті. Цифрова платформа: інформаційні технології в соціокультурній сфері, 2020, 3, № 1: 11-21.
  7. Edx [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.edx.org/> (дата звернення: 06.04.2022).
  8. Coursera [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.coursera.org> (дата звернення: 06.04.2022).
  9. COURSEtalk [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.coursetalk.com> (дата звернення: 06.04.2022).
  10. KONEVY [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://konevy.com/ru> (дата звернення: 06.04.2022).
  11. YOUR SKILLS [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://y-skills.com> (дата звернення: 06.04.2022).

УДК 613.955:004.7

Кузнєцова О.В.

*к.п.н., старший науковий співробітник,
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,
м. Київ, Україна*

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА З БАТЬКАМИ ЩОДО ПОДОЛАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДІТЕЙ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖІ

В сучасному суспільстві Інтернет відіграє важливу роль у житті дітей та підлітків, сприяє реалізації можливостей та задоволенню потреб особистості у розвитку та одночасно може завдати шкоди фізичному, психічному, соціальному здоров'ю особистості, яка формується.

До таких загроз необхідно віднести неприйнятний контент – заклик до вживання наркотичних речовин, пропагування насилля, жорстоких ігор, ризикової або суїцидальної поведінки; неприйнятна поведінка – образи, залякування, переслідування та ін.; неприйнятний контакт – спілкування з «віртуальними друзями», що призводить до маніпулювання, сексуальної